

Desátky

Texty na tento týden

Gn 14,18–20; Mal 3,10; Dt 12,5–14; Lv 27,30; 1Kr 17,9–16; 1K 4,1.2

Základní verš

„Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnáni? A bude po nedostatku.“ (Mal 3,10)

V Gn 14,17–24 sledujeme Abrahama, jak se vrací z úspěšné mise na záchranu svého synovce Lota, jeho rodiny a dalších lidí odvedených ze Sodomy. Sodomský král nabídl Abrahamovi veškerou kořist z bitvy, Abraham však tuto nabídku odmítl. Byl to silný důkaz, že Abraham spoléhal jen a jen na Hospodina. Kromě toho dal Malkisedekovi, šálemskému králi, „desátek ze všeho“, co měl (Gn 14,20).

Po těchto událostech Hospodin patriarchovi řekl: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna“ (Gn 15,1). Tento výrok znamená, že se Bůh k Abrahamovi přiznává jako jeho Ochránce a Živitel. O několik století později řekl Mojžíš Izraelcům, kteří se připravovali na vstup do Kanaánu: „Budeš odvádět desátky z veškeré úrody své setby, která každoročně na poli vyrostle [...] aby ses učil bát Hospodina, svého Boha, po všechny dny“ (Dt 14,22.23).

Ellen G. Whiteová napsala: „Od lidí se vyžadovalo, aby obětovali Bohu dary pro náboženské účely už dávno předtím, než Mojžíš dostal jasná pravidla a příkazy. Dělo se tak dokonce už za časů Adama.“ (3T 393)

Co se z uvedených příkladů můžeme naučit pro náš život víry?

Osnova lekce

Ve třetí lekci se zaměříme specificky na biblická nařízení o přinášení desátků, jeho praktické podobě a významu v Božím plánu.

- Gn 14,18–20: Desátky a Boží děti všech dob (neděle)
- Mal 3,10: Místo určení desátků (pondělí)
- Lv 27,30; Nu 18,21–24: Desátky a podpora služby evangelia (úterý)
- 1Kr 17,8–16: Desátky jako prioritní „platba“ (středa)
- 1K 4,1.2: Desátky jako projev věrnosti (čtvrtek)

PRINCIP DESÁTKŮ

¹⁸A šálemský král Malkisedek přinesl chléb a víno; byl totiž knězem Boha nejvyššího. ¹⁹Požehnal mu: „Požehnan buď Abram Bohu nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země.“ ²⁰Požehnan buď sám Bůh nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky.“ Tehdy mu dal Abram desátek ze všeho. (Gn 14,18–20)

Osobní studium

Znovuzrozený člověk přijímá Boha jako svého Stvořitele, Udržovatele, Vykupitele a Pána vesmíru. Kříž mění naši zaměřenost na sebe, naše sobectví. Bůh si nárokuje pro sebe celé lidské srdce. Z našeho času si Bůh vyhradil pro sebe jednu sedminu (Ex 20,8–11), z materiálních věcí jednu desetinu. Tato desetina se v Bibli i dějinách nazývala desátek. Desátek je ta část našeho příjmu, kterou vracíme Bohu. Chápeme, že vše, co máme, patří v první řadě Bohu. Zákon o desátcích daný Izraeli na hoře Sínaj poukazuje na to, že desátek je svatý a patří Hospodinu (viz Lv 27,30.32). Bůh žádá jen svých deset procent. Naše oběti vděčnosti jsou odděleny od desátků a jsou navíc. Desátky jsou svědectvím naší křesťanské oddanosti. Nikde v Bibli nenajdeme náznak, že by byl Boží podíl menší než desetina.

Uvažuj o textech Gn 14,18–20 a Žd 7,1–9. Jaká byla Abrahamova reakce na setkání s Malkisedekem? Proč takhle zareagoval?

První zmínka o desátku v Bibli je právě v Genesis 14. kapitole, která vypráví příběh o setkání Malkisedeka s Abrahamem. Poslední zmínka o desátcích v Bibli připomíná

totéž setkání. V Žd 7,1–9 se mluví o desátku sedmkrát. V těchto verších jsou v řečtině různá vzájemně zaměnitelná vyjádření: desátek, desetina. Autor listu Židům připomíná, že ani Malkisedek, ani Kristus nebyli z kmene Lévi. Z toho vyplývá, že princip placení desátků vznikl dříve, než byli ustanoveni Léviovci, a je na nich nezávislý. Desátky se tedy nevztahují jen na Izraelce a nemají svůj původ na Sínaji.

Uvažujte o textu Gn 28,13.14.20–22. Co Bůh slíbil, že udělá pro Jákoba? Jaká byla Jákobova reakce na Hospodinovo zaslíbení?

Když Jákob utekl před rozzlobeným bratrem Ezauem z domu, zdálo se mu jedné noci o žebříku, který vystupoval ze země do nebe. Andělé po něm chodili nahoru a dolů. Bůh stál na vrcholu a slíbil, že bude s Jákobem a jednoho dne ho přivede zpět domů. Jákob tehdy slíbil: „Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na niž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem. Tento kámen, který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky“ (Gn 28,20–22).

Aplikace

Proč je důležité pochopit, že desátky, podobně jako sobota, nebyly něco, co mělo původ ve starověkém právním či náboženském systému Izraelců? Co by tato skutečnost měla říci nám, kteří žijeme po událostech na kříži?

CO JE TO „SKLAD“

Přinášejte do mých skladů úplně desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnaní? A bude po nedostatku. (Mal 3,10)

Osobní studium

Kam by měl podle úvodního verše směřovat náš desátek?

Přestože v textu nejsou uvedeny konkrétní pokyny, je zřejmé, že Boží lid věděl, co znamená výraz „sklady“ („obilnice“; BK). Bůh prostřednictvím proroka v tomto verši hovoří o „potravě v mém domě“. Jeho lid chápal, že Božím domem byla zpočátku svatyně postavená na poušti podle detailních plánů, které dostal Mojžíš na hoře Sínaj. Později, když Izrael žil v zaslíbené zemi, bylo tímto místem nejprve Šílo a později chrám v Jeruzalémě.

Přečtěte si text Dt 12,5–14. Tyto verše nenaznačují, že by Boží děti mohly podle vlastního uvážení rozhodovat, kde budou obětovat a kam budou přinášet své desátky a dary. Co se můžeme z těchto zásad naučit?

Jako členové Boží rodiny chceme pochopit a praktikovat jeho vůli také v souvislosti s dary a desátkami. V biblickém záznamu se dozvídáme, že Izraelci měli třikrát v roce

putovat do domu Hospodina, svého Boha (na slavnost nekvašených chlebů spojenou se svátkem pesach, slavnost sklizně prvotin – letnice – a slavnost sklizně spojenou se svátkem stánků; Ex 23,14–17). Tam měli osobně přinést své oběti, desátky a dary, aby tak chválili a uctívali Boha. Potom levité rozdělili desátky svým bratrům po celé zemi (viz 2Pa 31,11–21; Neh 12,44–47; 13,8–14). V souladu s tímto principem biblického centrálního skladu („zásobárny“) určila Církev adventistů sedmého dne místní sdružení a unie jako „sklady“, z nichž je jménem celosvětové církve placena služba kazatelů.

Pro zjednodušení dnes členové sboru přinášejí desátky do místního sboru, kde je předávají v rámci bohoslužby (samozřejmě je dnes možná i bezhotovostní úhrada). Místní pokladníci pak předávají desátek do „zásobárny“ v příslušném sdružení církve. Tento systém správy desátků, nastíněný a ustanovený Bohem, přispěl k tomu, že Církev adventistů sedmého dne se mohla rozrůst po celém světě.

Aplikace

Představ si, že by se každý rozhodl dávat desátky kam chce, podle vlastního uvážení. Jaký vliv by to mělo na celosvětový rozvoj církve? Proč by byla taková praxe škodlivá a v rozporu s Písmem?

URČENÍ DESÁTKU

Všechny desátky země z obilí země a z ovoce stromů budou Hospodinovy; jsou svaté Hospodinu. (Lv 27,30)

²¹Léviovcům dávám v Izraeli za dědictví všechny desátky za jejich službu, neboť oni konají službu při stanu setkávání. [...] ²³Službu při stanu setkávání budou konat pouze lévijci; sami budou odpovědni za každou svou nepravost. To je provždy platné nařízení pro všechna vaše pokolení. A nebudou mít uprostřed Izraelců dědictví. ²⁴Zato dávám lévijcům za dědictví desátky Izraelců, které pozdvihují k Hospodinu v oběť pozdvihování. Proto jsem jim řekl, že nebudou mít uprostřed Izraelců dědictví. (Nu 18,21.23.24)

Osobní studium

K čemu měly podle dnešních úvodních veršů sloužit desátky?

Bůh je vlastníkem všeho (Ž 24,1) a očividně nepotřebuje peníze. Ale protože desátky jsou jeho, říká nám, co s nimi máme dělat. Desátky mají podporovat službu evangelia. A proto mají být potřeby kazatelů a evangelistů placeny z Božího desátku.

Kmen Lévi – kněží – nezískal žádný dědičný majetek jako ostatní kmene. Léviovci dostali určitá města, včetně útočištních měst, a dostatek půdy kolem těchto míst na soukromé zahrady. Desátky sloužily k podpoře kmene Lévi. A i oni sami také odváděli desátky ze svých příjmů.

Co říká svým posluchačům apoštol Pavel ve Sk 20,35?

Desátky jsou důležité, protože nám pomáhají navázat vztah důvěry s Bohem. Vzít desetinu svého příjmu a „rozdat ji“ (ačkoli

technicky stejně patří Bohu), to skutečně vyžaduje akt víry. Uplatňováním této zásady bude naše víra slít.

Zamysleme se nad dobou konce, kdy věrni nebudou moci kupovat ani prodávat, jak je popsáno ve Zjevení 13–14 (viz také 11. lekce). UVědomme si, že čas konce bude komplikovaným obdobím, proto potřebujeme již dnes rozvíjet svou důvěru v Boha a v jeho prozřetelnost, moc a lásku. Věrné dávání desátku nám pomáhá rozvíjet tuto důvěru. Už dnes se potřebujeme naučit důvěřovat Bohu, ať se nacházíme v jakékoli situaci.

Druhým velkým důvodem pro věrnost ve finanční oblasti je přístup k zaslíbeným hmatatelným Božím požehnáním. Jako součást smlouvy o desátcích Bůh svým věrným zaslíbil požehnání, která přesahují naše představy. Nebudeme „mít dost místa“, abychom je mohli přijmout. Pak budeme moci nejen pomáhat potřebným, ale také přispět k podpoře Božího díla.

Aplikace

Jaká je tvá zkušenost s principem, že „blaženější je dávat než brát“ (Sk 20,35; ČSP)?

DESÁTKY JAKO PRIORITY

⁸I stalo se k němu slovo Hospodinovo: ⁹„Vstaň a jdi do Sarepty, jež je u Sidónu, a usad' se tam. Hle, přikázal jsem tam jedné vdově, aby tě opatrovala potravou.“ ¹⁰Vstal tedy a šel do Sarepty. Přišel ke vchodu do města, a hle, jedna vdova tam sbírá dříví. Zavolal na ni: „Naber mi prosím trochu vody do nádoby, abych se napil.“ ¹¹Když ji šla nabrat, zavolal na ni: „Vezmi pro mě prosím s sebou skývu chleba.“ ¹²Řekla: „Jakože živ je Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeno, mám ve džbánů jen hrst mouky a v láhvi trochu oleje. Hle, sbírám trochu dříví. Pak to půjdu připravit pro sebe a svého syna. Najíme se a zemřeme.“ ¹³Elijáš jí řekl: „Neboj se. Jdi a udělej, co jsi řekla. Jen mi z toho nejdřív připrav malý podpopelný chléb a přines mi jej. Potom připravíš jídlo pro sebe a svého syna, ¹⁴neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: „Mouka ve džbánů neubude a olej v láhvi nedojde až do dne, kdy dá Hospodin zemi déšť.“ ¹⁵Šla a udělala, jak Elijáš řekl, a měla co jíst po mnoho dní ona i on i její dům. ¹⁶Mouka ve džbánů neubývala a olej v láhvi nedocházel podle slova Hospodinova, které ohlásil skrze Elijáše. (1Kr 17,8–16)

Osobní studium

Jaká byla situace vdovy předtím, než k ní Elijáš přišel? Co od ní prorok žádal jako první, než se postará o sebe a svého syna? Co se můžeme z tohoto příběhu naučit?

Vdově ze Sarepty Bůh řekl, že za ní přichází Boží muž (1Kr 17,9). Když Elijáš přišel, vysvětlila mu svou hroznou situaci. Elijáš nejprve požádal o vodu, potom i o jídlo. Prorok ji žádal, aby nejprve naplnila jeho potřeby, což mohlo vzbudit oprávněné obavy. Elijáš však ženu povzbudil: „Neboj se...“ (1Kr 17,13). Potom dodal: „Neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: „Mouka ve džbánů neubude a olej v láhvi nedojde až do dne, kdy dá Hospodin zemi déšť““ (1Kr 17,14).

Ze strany proroka nešlo o sobecké počínání, ale chtěl ženu vystavit zkoušce víry.

„Každý má posuzovat sám sebe a dát podle svého rozhodnutí.“ (4T 469)

Tento biblický příběh nám ukazuje, že moje víra v Boha se projeví i tím, že mu dám to, co mu náleží, jako prvnímu – s důvěrou, že se o mě postará s tím, co mi zůstane.

Desátky počítáme z příjmu, pokud jsme zaměstnání. Jsme-li osoby samostatně výdělečně činné s vlastním podnikáním, platíme desátek z našeho zisku. V mnoha zemích se z platu zaměstnance odvádějí povinné daně a poplatky, které slouží k pokrytí výdajů státu (školství, bezpečnost, silnice a mosty, podpora v nezaměstnanosti) a také na odvody sociálního a zdravotního pojištění. Často zaznívá otázka, zda máme desátky odvádět z hrubé nebo z čisté mzdy. Ti, kteří jsou osobami samostatně výdělečně činnými, si mohou odečíst náklady na podnikání, aby určili svůj skutečný zisk před odečtením daní.

Studie mezi členy církve ukazují, že většina z nich dává desátky z hrubého příjmu, tedy před zdaněním. Generální konference v roce 1990 zveřejnila zásady a směrnice o placení desátků: „Desátek by se měl počítat z hrubé částky příjmu před zákonnými nebo jinými srážkami. Ty zahrnují daně z příjmu, za které stát poskytuje služby a jiné výhody občanům. Příspěvky do sociálního zabezpečení mohou být odečteny.“ (Viz *Tithing Principles and Guidelines*, 111-F, s. 22.)

Aplikace

Jak bys vysvětlil pozhnání plynoucí z dávání desátků někomu, kdo ještě nemá vlastní zkušenost? O jaká pozhnání se jedná a jak mohou posílit naši víru?

VĚRNÝ DESÁTEK

¹Proto ať nás všichni pokládají za služebníky Kristovy a správce Božích tajemství. ²Od správců se nežadá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným. (1K 4,1,2)

¹⁹Po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat. ²⁰Přistoupil ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: „Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.“

²¹Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ (Mt 25,19–21)

Osobní studium

Co je podle textu 1K 4,1,2 nejdůležitější charakteristikou Božích služebníků a správců? Jak tomuto požadavku rozumíš?

Co znamená být věrný v souvislosti s dáváním desátků? Tento týden jsme prostudovali několik základních pohledů na desátek:

1. Výška desátku – je to desetina z našeho příjmu nebo zisku.
2. Místo určení – „sklady“, místa, ze kterých jsou placeni služebníci evangelia.
3. Desátek jako vyjádření respektu vůči Bohu a uznání, že mu patří první část našeho příjmu.
4. Použití desátku pro správný účel – na podporu služby evangelia.

Jako členové církve máme zodpovědnost za všechny tyto aspekty desátků. A přestože o konkrétním využití (bod čtyři) rozhodují především pověřeni pracovníci církve, nezbavuje nás to odpovědnosti za správné využití finančních prostředků v církvi. Na rozdíl od různých darů není dávání de-

sátků ponecháno na našem vlastním uvážení. Pravidla nestanovujeme my, ale Bůh. Pokud mu nevracím celý desátek, pak nejde o desátek. A pokud desátek nepřináším do „skladu“, pak desátek také nedávám.

Uvažujte znovu o textu Mt 25,19–21. Kdy zaznívá výzva k účtování toho, jak jsme hospodařili s Božími prostředky? Jaká slova zaznívají na adresu těch, kteří byli „věrní“ ve správě Božích věcí?

„Přinášejte do mých skladů úplné desátky“ (Mal 3,10) požaduje Bůh. Není to výzva k projevům vděčnosti či štědrosti. Je to jednoduše otázka poctivosti. Desátek je jeho a on nás vybízí, abychom mu vrátili to, co mu patří.“ (Ed 138; Vých 83)

Hospodařit pro Boha je nejen jedinečná výsada, ale také obrovská zodpovědnost. Bůh nám žehná a zachovává nás. A žádá od nás jen desetinu z toho, co z jeho milosti získáváme. Potom Bůh používá svůj desátek, aby se postaral o ty, kdo konají službu evangelia, podobně jako to dělal pro kmen Lévi v dobách starověkého Izraele.

Aplikace

Někteří argumentují, že se jim nelíbí, jak se používají jejich peníze z desátků, a proto buď neodvádějí desátky, nebo je posílají někam jinam. Bůh však nikde neřekl: „Přineste celý desátek do mých skladů, ale jen v případě, že jste si jisti, že jsou využity správně...“ Jak vnímáte tuto otázku?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Pokud by všechny desátky našeho lidu přicházely do Boží pokladny tak, jak by měly, přineslo by to takové požehnání, že dary a oběti pro svaté účely by se zdesetinásobily a spojení mezi Bohem a člověkem by zůstalo otevřené.“ (4T 474)

Uvedené tvrzení je úžasné. Kdybychom byli všichni věrní v dávání desátek, Bůh by nám požehnal finančními prostředky a základ pro naše dary by se znásobil.

„Ve třetí kapitole Malachiáše je uvedena smlouva, kterou Bůh uzavřel s člověkem. Hospodin zde upřesňuje způsob, jak bude svými dary žehnat těm, kteří mu věrně vrátí desátky a oběti.“ (RH, 17. prosince 1901)

„Měli bychom stále myslet na to, že Boží požadavky na nás mají přednost před všemi jinými. Bůh nám dává štědré dary a uzavřel s lidmi smlouvu, že desetinu svého majetku budou vracet Bohu. Bůh milostivě svěřuje lidem ke správě své poklady, ale o desetiné říká: Ta patří mně. Tak ochotně, jako Bůh svěřuje lidem svůj majetek, má člověk vrátit Bohu poctivý desátek ze všeho svého majetku. Původcem tohoto jasného opatření je samotný Ježíš Kristus.“ (6T 384)]

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte o tom, že praxe desátek nepochází ze starověkého Izraele. Jak nám tato skutečnost pomáhá pochopit trvalost této povinnosti vůči Bohu?
2. Uvažujte o otázce položené na konci pondělní lekce. Zamyslete se nad tím, co by se stalo, kdyby se lidé rozhodli posílat své desátky někam jinam. Co by se stalo s naší církví? Existovala by ještě? Co je špatného na postoji, který říká: Ale můj desátek je tak malý, že vlastně nezáleží na tom, zda ho dávám, anebo ne. Co by se stalo, kdyby měli všichni stejný přístup?
3. Podělte se o vaše zkušenosti s dáváním desátek. Jak se můžete navzájem obohatit v tom, jak vám Bůh žehná?